

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE BREZA ZA PERIOD
2019. - 2021. GODINE**

Breza, oktobar 2018. godine

Poglavlje 1 -Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2019.-2021. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2019. - 2021. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2019. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2020. - 2021. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta, je i da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda na nivou općine.

Služba za finansije,inspekcijske poslove i opću upravu je u narednim tabelama koristila projekcije prihoda od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Federalnog ministarstva finansija, te Ministarstva finansija ZE-DO kantona i shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda Budžeta općine Breza koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovorajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Vijeće ministara BiH, „Program ekonomskih reformi za 2018. - 2020. godinu“, Sarajevo, januar 2018.godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Ekonomski trendovi januar – septembar 2017. godine“, Sarajevo, decembar 2017. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Perspektive 2019.- 2021. godine“, Sarajevo, april 2018. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja januar – decembar 2017. godine“, Sarajevo, februar 2018. godine;
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj: 154 i 155;
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH za period 2019. - 2021. godine, Sarajevo, juni 2018. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 1, 2, 3, 4 i 5;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“, broj: 1, 2, 3, 4 i 5;

Poglavlje 2 -SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Odjel A. Događaji iz proteklih godina

U nedostatku zvaničnih podataka o nacionalnim računima, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora se može zaključiti da je Bosna i Hercegovina u 2017. godini ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Međutim, prije elaboriranja kratkoročnih indikatora vrijedi istaći da je EK u svojoj regularnoj publikaciji (EU Candidate & Potential Candidate Quarterly-CCEQ) navela značajna odstupanja između proizvodnog i rashodovnog pristupa prilikom obračuna BDP-a.

Unatoč ovim razlikama, bar kada je rashodovni pristup u pitanju može se zaključiti da su glavne izvore ostvarenog rasta BDP-a u 2017. godini predstavljali izvoz i privatna potrošnja, dok je doprinos investicija i javne potrošnje bio skromniji.

S druge strane, posmatrano po proizvodnom pristupu Bosna i Hercegovina je u trećem kvartalu ostvarila ekonomski rast od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine, što je približno jednako ekonomskom rastu u prvom polugodištu koji je iznosio oko 3%.¹ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a može se primijetiti da je isti ostvaren zahvaljujući jačanju izvozne i u određenoj mjeri domaće tražnje. Naime, tokom 2017. godine najznačajnija povećanja ekonomske aktivnosti od preko 5% zabilježena su u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije i maloprodaje koja je definisana domaćom tražnjom. Ovo povećanje ekonomske aktivnosti rezultiralo je značajnim povećanjem broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Vrijedi napomenuti da je 2/3 novozaposlenih u okviru prerađivačke industrije, dok se 1/3 odnosi na novozaposlene u sektoru usluga. Međutim, kada su u pitanju ekonomska dešavanja u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu na osnovu raspoloživih podataka sa sigurnošću se može zaključiti da su ona bila u znaku vanjskog sektora gdje se posebno ističe vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Name, tokom godine Bosna i Hercegovina je zabilježila dvocifrene stope rasta ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba. Povećanje izvozne tražnje i cijena pojedinih izvoznih proizvoda rezultirali su nominalnim povećanjem bh. robnog izvoza od 17,4%, što je znatno više u odnosu na prethodnu godinu kada je godišnji rast izvoza roba iznosio 4,8%.

Ovo povećanje izvoza, odnosno generalno viši nivo ekonomske aktivnosti u zemlji uz prisustvo cjenovnog efekta doveli su istovremeno i do nominalnog povećanja robnog uvoza od 12,2% što je isto tako znatno više od prošlogodišnjih 2%. Tako su ova kretanja izvoza i uvoza roba za posljedicu imali povećanje robnog deficita od 5% u nominalnom smislu. Međutim, ako se ima u vidu i značajan rast izvoznih i uvoznih cijena, skoro sa sigurnošću se može konstatovati da je robni deficit u 2017. godini stagnirao u odnosu na prethodnu godinu. Ako se ovim pokazateljima vanjskotrgovinske robne razmjene pridodaju pozitivan bilans u domenu izvoza usluga, rast novčanih priliva iz inostranstva, te pozitivan trend rasta direktnih stranih ulaganja sa sigurnošću se može zaključiti da je vanjski sektor ostvario značajan doprinos rastu BDP-a i na neki način obilježio 2017. godinu kada su u pitanju ekonomska dešavanja u BiH.

Ukupni građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u trećem kvartalu 2017. su imali skromni rast od 0,1% u odnosu na drugi kvartal. Građevinski radovi u okviru visokogradnje su u K3 uvećani za 1% dok su radovi u niskogradnji zabilježili pad od 3,5% (K3/K2 2017).

---

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, saopštenje, „ Bruto domaći proizvod, proizvodni pristup, tromjesečni podaci“, 04.01.2018. godine.

Promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, u radoblju januar - decembar 2017. godine, ostvario je rast od 5,1% u odnosu na isti period prošle godine. Ovom rastu najveći doprinos dali su povećanje trgovine motornim gorivima od 4,9% i trgovine na malo, osim motornih goriva u specijalizovanim prodavnicama od 5,1%. Rast prometa u periodu januar - decembar 2017. godine je zabilježen u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 3,7%, a u trgovini neprehrambenim proizvodima je također zabilježen rast u iznosu od 6%. U kategoriji neprehrambenih proizvoda trgovine na malo zabilježen je rast prometa u kategorijama tekstila, odjeće, obuće i proizvoda od kože od 16,5%, trgovini namještajem, rasvjetom i električnim aparatima za domaćinstvo od 6,9%, rast prometa u apotekama i trgovinama sa medicinskim i kozmetičkim preparatima od 2% te u kategoriji prometa knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je zabilježen rast od 3,5%.

Prema dostupnim podacima za treći kvartal 2017. godine promet transporta i skladištenja zabilježio je rast od 3,5% u odnosu na prethodni kvartal. Ovom porastu najviše je doprinio rast prometa od 35,2% koji je ostvaren u oblastima skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu (K3/K2 2017). Pad prometa zabilježen je u području kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 0,1 te kod poštanskih i kurirskih djelatnosti pad od 3,2%.

Pored vanjskog sektora, na bazi određenih indikatora kao što su povećanje broja zaposlenih, prometa u maloprodaji i kreditnog rasta u okviru sektora stanovništva od 6,7% može se zaključiti da je došlo i do povećanja privatne potrošnje. U okviru ukupnih prihoda, a u kontekstu povećanja potrošnje, neto prihodi od PDV-a su povećani za 4,1%. Međutim, potrebno je također istaći da je tokom godine došlo do značajnijeg rasta servisiranja vanjskog duga od oko 30%. Imajući u vidu navedene okolnosti i zastoje u realizaciji finansijskih aranžmana, kao i ne tako uvjerljive pokazatelje iz sektora građevinarstva može se zaključiti da je doprinos ukupnih investicija u povećanju BDP-u u 2017. godini bio zanemariv.

Odjel B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini

Trenutno raspoloživi preliminarni podaci za prvih 9 mjeseci 2017. godine nagovještavaju da je ekonomski rast u Bosni i Hercegovini sa početka godine u nešto jačem intenzitetu nastavljen i tokom trećeg kvartala tekuće godine gdje je ključnu determinantu rasta predstavljalo povoljnije vanjsko okruženje u odnosu na početak godine.

Naime, prema preliminarnim podacima Eurostata u EU28 u trećem kvartalu 2017. godine u odnosu na prethodni kvartal zabilježen je ekonomski rast od 0,6%, dok je registrirana stopa rasta BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine iznosila 2,5%.² Podsjećanja radi, stope ekonomskog rasta u prvom i drugom kvartalu su iznosile 2,2% odnosno 2,4%. Ako se detaljnije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a vidljivo je da su najznačajniji doprinosi rastu ostvareni u domenu privatne potrošnje 1,2, zatim investicija 0,9 i pozitivnog vanjskotrgovinskog bilansa od 0,5, dok je javna potrošnja stagnirala. Posmatrano po zemljama, sve zemlje članice su zabilježile poboljšanje ekonomskog rasta pri čemu su registrirane stope rasta BDP-a u K3 2017. godine u zemljama koji su glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine iznosile: Slovenija 4,9%, Austrija 3,5%, Hrvatska 3,2%, Njemačka 2,8% i Italija 1,7%. Ako se ovome doda da je tokom posmatranog perioda došlo do povećanja ekonomske aktivnosti u Srbiji od 2,1%, može se zaključiti da su ova dešavanja u okviru glavnih trgovinskih partnera predstavljala glavnu determinantu ekonomskog rasta koji je Bosna i Hercegovina ostvarila u trećem kvartalu 2017. godine.

---

² Eurostat, newsrelease 165/2017, 31 October 2017.

U nedostatku zvaničnog saopštenja nacionalnih računa, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora ekonomskih dešavanja za treći kvartal 2017. godine čini se da su glavni nosioci rasta bili privatna potrošnja i vanjski sektor, dok je uticaj investicija bio manje izražen. Povećanje broja zaposlenih od oko 2,5%, povećanje novčanih priliva iz inostranstva kao i porast kreditnih plasmana vjerovatno su se odrazili na povećanje raspoloživog dohotka stanovništva što je rezultiralo povećanjem privatne potrošnje. Ovo na neki način potvrđuje i podatak da je tokom navedenog perioda došlo do povećanja uvoza roba široke potrošnje i povećanja prometa u maloprodaji od oko 5%, dok su neto poreski prihodi od PDV uvećani za 6,1%. I dok je privatna potrošnja predstavljala glavni generator rasta ukupne potrošnje odnosno BDP-a, s druge strane usljed procesa fiskalne konsolidacije i povećanja obaveza servisiranja vanjskog duga javna potrošnja je najvjerovatnije stagnirala i imala neutralan efekt na ekonomski rast tokom posmatranog perioda.

S druge strane, proces ekonomskog oporavka u domenu investicija još uvijek zaostaje za drugim agregatima. Drugim riječima, nivo investicija u Bosni i Hercegovini kako privatnih tako i javnih nije na željenom nivou i tek je dostigao predkrizni period. Što se tiče 2017. godine, čini se da je doprinos investicija bio zanemariv što potvrđuju slabi pokazatelji u sektoru građevinarstva, kao i ne tako impresivan rast uvoza kapitalnih proizvoda. U okviru investicija vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina u dosadašnjem periodu 2017. godine zabilježila dvocifrenu stopu rasta priliva direktnih stranih ulaganja, međutim nizak nivo učešća ove vrste ulaganja u ukupnim investicijama odnosno u strukturi BDP-a suštinski ne mijenja ukupnu sliku kada su u pitanju investicije u Bosni i Hercegovini u ovoj godini. Kada se posmatra ukupna slika ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovine u 2017. godini čini se da je najznačajniji iskorak napravljen u okviru vanjskog sektora što se ponajviše odnosi na odnosi na robni izvoz i izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije. Tako Bosna i Hercegovina, zahvaljujući pojačanoj izvoznoj tražnji i povećanju cijena pojedinih izvoznih proizvoda, tokom cijele godine bilježi dvocifreni rast robnog izvoza (devetomjesečni rast robnog izvoza 17,9%) i povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije (devetomjesečni porast proizvodnje 4,5%). Posmatrano na nivou trećeg kvartala nominalni rast robnog izvoza dodatno je uvećan i iznosio je 22,8% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je porast proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u istom vremenskom periodu iznosio 8,9%. Ovo intenziviranje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji neminovno je rezultiralo povećanjem robnog uvoza od 12,6% i robnog deficita od 5,3% u nominalnom smislu. Međutim, vrijedi istaći da je tokom cijele godine na međunarodnim tržištima prisutan trend povećanja cijena pojedinih proizvoda, pri čemu su najznačajnija povećanja registrirana u okviru metala i energenata. Tako je prema raspoloživim podacima za prvih 9 mjeseci 2017. godine povećanje izvoznih cijena iznosilo 4,9%, dok su cijene uvoznih proizvoda uvećane za 5,7%.³ Imajući u vidu prisustvo cjenovnog efekta, i činjenicu da je trgovinski bilans u realnom smislu smanjen za 2%, te povećanje izvoza usluga i pozitivan trend priliva iz inostranstva može se zaključiti da je vanjski sektor bio ključni generator ekonomskog rasta u 2017. godini, što se naročito može reći za treći kvartal 2017. Godine.

---

³ Agencija za statistiku BiH, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, VII-IX 2017“, 20.11.2017.

Odjel C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

U 2018. godini referentne međunarodne institucije nagovještavaju nastavak trenda pozitivnih ekonomskih prilika kako u svijetu, tako i u neposrednom eksternom okruženju. Ovaj nastavak povoljnog eksternog ambijenta uz pojačani doprinos internih dinamika bi trebao rezultirati dodatnim jačanjem ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Prema projekciji Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), očekuje se da bi stopa realnog rasta bruto društvenog proizvoda (BDP) u 2018. godini mogla iznositi 3,2%.

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta u 2018. godini trebala predstavljati domaća tražnja. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanja industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u 2018. godini se ne očekuje značajniji rast javne potrošnje.

Investicije bi u 2018. Godini, za razliku od prethodnih, mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a u 2018. godini. Tokom 2018. godine očekuje se povećanje privatnih i naročito javnih investicija. Poboljšanje proslovnog ambijenta kroz reformske procese bi mogle povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u BiH. S druge strane, deblokada aranžmana sa MMF-om, usljed usvajanja Zakona o akcizama, omogućila je Bosni i Hercegovini povlačenje kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (EBRD, EIB) koji su u prošlosti predstavljali glavni izvor finansiranja javnih investicija. Ova sredstava uz najave povećanja investicija iz budžeta sa svih nivoa vlasti nesumnjivo će podstaknuti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini.

Povoljno eksterno okruženje koje bi se trebalo manifestovati kroz pojačanje izvozne tražnje u 2018. godini trebalo bi omogućiti nastavak visokog nivoa vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako se u 2018. godini u Bosni i Hercegovini očekuje povećanje izvoza od 7,3% u realnom smislu. S druge strane, jačanje ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivani rast izvoza rezultirat će realnim povećanjem uvoza od 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Usljed ovog trenda kretanja izvoza i uvoza, u 2018. godini se očekuje stagnacija vanjskotrgovinskog bilansa tako da će vanjskotrgovinski bilans imati neutralan doprinos na očekivani ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2018. godini.

U periodu 2019-2021. godina pod pretpostavkom nastavka stabilnog eksternog okruženja u ovom srednjoročnom veremskom okviru u Bosni i Hercegovini se očekuje nastavak ekonomskog rasta po prosječnim stopama rasta od 3,6% na godišnjem nivou. Tokom ovog perioda očekuje se da domaća tražnja kroz privatnu potrošnju i investicije bude glavni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda očekuje se stagnacija javne potrošnje što će rezultirati smanjenjem njenog učešća u strukturi BDP-a, odnosno njenog doprinosa u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine. Također, reformske mjere koje su usmjerene ka poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji trebale bi rezultirati većim investicionim ulaganjima (domaćim i inostranim) što bi ojačalo privatni sektor, zaposlenost i u konačnici bh. vanjskotrgovinsku robnu razmjenu sa svijetom.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2019.-2021. godine

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP u mil KM	30.862	31.826	33.266	34.909	36.685	38.652
Nominalni rast u %	4,0	3,1	4,5	4,9	5,1	5,4
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,1	100,1	101,3	101,4	101,3	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	30.531	31.801	32.846	34.435	36.202	37.995
Realni rast u %	2,9	3,0	3,2	3,5	3,7	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1,1	1,3	1,6	1,5	1,6	1,4
Potrošnja u mil KM	30.042	30.832	31.773	32.793	33.764	34.775
Realni rast u %	1,4	1,4	1,8	1,6	1,3	1,4
Vladina potrošnja u mil KM	6.266	6.366	6.494	6.611	6.723	6.831
Realni rast u %	0,1	0,1	0,8	0,3	0,2	0,1
Privatna potrošnja u mil KM	23.776	24.466	25.280	26.182	27.041	27.945
Realni rast u %	1,8	1,7	2,1	1,9	1,6	1,7
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	5.189	5.479	6.077	6.651	7.249	7.904
Realni rast u %	2,5	5,3	10,6	9	8,4	8,5
Vladine investicije u mil KM	697	764	1.031	1.227	1.472	1.752
Realni rast u %	31,3	7,9	33,4	17,2	18,2	17,2
Privatne investicije u mil KM	4.491	4.716	5.046	5.424	5.777	6.152
Realni rast u %	-0,9	4,9	6,9	7,3	6,2	6,3
Uvoz u mil KM	15.636	17.074	18.162	19.224	20.330	21.521
Nominalni rast u %	2,8	9,2	6,4	5,8	5,8	5,9
Realni rast u %	7	4,7	4,8	3,8	3,6	3,7
Izvoz u mil KM	10.588	11.875	13.007	14.061	15.186	16.432
Nominalni rast u %	7,1	12,2	9,5	8,1	8	8,2
Realni rast u %	9,5	9,1	7,3	6	5,8	5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14,4	14,9	15,6	16,4	17,4	18,9
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.435	-1.455	-1.468	-1.568	-1.673	-1.670
Rast u %	-8,9	1,4	0,8	6,8	6,7	-0,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,7	-4,6	-4,4	-4,5	-4,6	-4,3

Poglavlje 3 - FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

FISKALNE PRETPOSTAVKE

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2019. – 2021. godine sastoje se od osnovnog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama:

- Prognoze makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za period 2018-2021 iz marta 2018.;
- Izmjene Zakona o akcizama u primjeni od 01.02.2018.⁴
- Nastavak harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjena nove politike oporezivanja rezanog duhana⁵;
- Efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017.;
- Tekući trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2018.godini utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁶ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2018. – 2019. godine podrazumijeva kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete). Očekuje se da će se minimalna akciza na cigarete u EU za sve cjenovne kategorije cigareta dostići 2019. godine. 2017. godina je bila godina rekordne naplate prihoda od indirektnih poreza, bruto i neto, i, ujedno, godina izuzetno visokog rasta izvoza od 17,4% i snažnog rasta uvoza od 12,2%, koji su u velikoj mjeri determinirali bruto i neto naplatu. U prvom polugodištu stopa rasta je iznosila 3,1%, da bi u drugom dijelu godine, sve do decembra, stope rasta neto prihoda dosezale i 5,7%. Međutim, neočekivano loša naplata prihoda u decembru kumulativnu stopu rasta neto prihoda je smanjila sa 4,8%, koliko je ostvareno za jedanaest mjeseci, na 3,5%. Najvažniji segmenti rasta bruto prihoda od indirektnih poreza bili su PDV na uvoz, potom domaći PDV, te u manjoj mjeri prihodi od carina, putarine, akciza na derivate nafte i duhanske preradevine. Važan faktor rasta bila je i potrošnja nerezidenata u tranzitu, uključujući i turizam, te prekograničnoj i malograničnoj potrošnji, koja je posljedica regionalne konkurentnosti cijena derivata u Bosni i Hercegovini. Iako se očekivalo da će primjena adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) od 01.02.2017. godine donijeti značajan pad prihoda od carina ostvaren je neto porast prihoda od 20,9 mil. KM.

U prvom kvartalu 2018. godine nastavljeni su pozitivni trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u prvom kvartalu 2018. godine bruto naplata je iznosila 1,701 mlrd KM. Isplate povrata su bile veće za 25,4 mil. KM u odnosu na prvi kvartal 2017.godine, što je umanjilo efekte bruto naplate. U konačnici neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 132,7 mil KM od naplate u prvom kvartalu 2017, odnosno za 10,6%. Vrlo visoka stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2018. godine u određenoj mjeri odstupa od uobičajene šeme naplate indirektnih poreza.

---

⁴ Službeni glasnik BiH broj: 91/17

⁵ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ broj: 49/14)

⁶ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH broj: 84/17).

Odjel A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o akcizama, primjene adaptiranog SSP i Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projektovana neto naplata prihoda od indirektnih poreza za 2018. godinu iznosi 6.080,4 mil KM što je za 6,2% više nego u 2017. godini.

Najveći doprinos projektovanom rastu prihoda od 354,4 mil KM imaju prihodi od putarine (191,4 mil KM), odnosno namjenske putarine zbog primjene viših stopa od 01.02.2018. godine. Nakon toga slijede prihodi od PDV-a, za koje je predviđen rast od 151,9 mil KM. Carine i ostali prihodi nemaju značajno učešće u planiranom rastu prihoda, dok akcize imaju negativne efekte (-14,3 mil KM).

Projekcija prihoda od carina za 2018. godinu iznosi 288,2 mil KM, a zasnovana je na tekućim trendovima naplate i projekcijama rasta uvoza.

Projekcija prihoda od PDV-a za 2018. godinu iznosi 3.728,0 mil KM, što je za 4,2 % više od naplate u prethodnoj godini. Projektovana stopa rasta godišnje naplate je ispod ostvarene u prvom kvartalu, a zasnovana je na projekcijama makroekonomskih pokazatelja za 2018. godinu, kao i na tekućim trendovima naplate ovih prihoda, koji ukazuju na usporavanje rasta prihoda u odnosu na snažne stope rasta na samom početku godine koje su velikim dijelom uzrokovane jednokratnim efektima.

Projektovane stope rasta prihoda za 2019., 2020., i 2021. godinu iznose 3,0%, 3,0% i 3,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektovanim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2018. godinu, te efektima izmjena politika u oblasti akciza na derivate nafte i putarine.

Najveći generator suficita prihoda od indirektnih poreza u navedenom periodu je PDV, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. U sve tri navedene godine prihodi od PDV-a generišu preko dvije trećine apsolutnog godišnjeg projektovanog rasta prihoda.

Tabela 2.

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija				2018	2019	2020	2021
	2017	2018	2019	2020	2021				
PDV	3.576,10	3.728,00	3.861,00	3.987,70	4.121,00	4,20%	3,60%	3,30%	3,30%
Akcize	1.464,80	1.450,50	1.456,70	1.491,70	1.528,50	-	0,40%	2,40%	2,50%
Carine	269,1	288,2	304,9	322,6	341,6	7,10%	5,80%	5,80%	5,90%
Putarina	382,5	573,9	602,2	611,8	622,2	50,00	4,90%	1,60%	1,70%
Ostalo	33,4	39,7	40,1	40,5	40,9	18,90%	1,00%	1,00%	1,00%
UKUPNO	5.726,00	6.080,40	6.264,90	6.454,40	6.654,30	6,20%	3,00%	3,00%	3,10%
Namjenska putarina *)	-152,8	352,5**)	-376,5	-382,5	-389	130,70%	6,80%	1,60%	1,70%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	5.573,20	5.727,90	5.888,40	6.071,80	6.265,20	2,80%	2,80%	3,10%	3,20%

Odjel B. Direktni porezi

Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, donio je pozitivne efekte u reformi oblasti direktnog oporezivanja, zamjenivši niz drugih poreza koje su plaćali građani, a uključuje oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Porez na dohodak je prihod koji pripada kantonalnim i općinskim budžetima, tako da 65,54% pripada kantonalnom budžetu, a općinama minimalno 34,46%.

Pored prihoda od indirektnih poreza, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju se i drugi porezi, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, poreze na imovinu i ostale poreze.

Porez na dobit utemeljen je Zakonom o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH", broj: 15/16), a pripadnost i raspodjela utvrđeni Zakonom o pripadnosti javnih prihoda, prema kojem se porez na dobit koji plaćaju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravna lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravna lica iz oblasti igara na sreću i ostala preduzeća uplaćuju u Budžet Federacije, dok je porez na dobit koji plaćaju ostala pravna lica u cjelosti prihod kantona.

U periodu januar - septembar 2017. godine, poreske uprave su zajedno prikupile oko 5,3 milijarde KM prihoda. Prihodi po osnovu direktnih poreza, doprinosa i drugih prihoda su viši za 9,9% g/g u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Po osnovu direktnih poreza, ukupno je prikupljeno oko 1 milijardu KM prihoda (17,3% više). Glavne kategorije direktnih poreza, još uvijek su porez na dohodak i porez na dobit. Kod poreza na dohodak najznačajniji su porez na dohodak fizičkih lica od samostalne i nesamostalne djelatnosti. Po ovom osnovu prikupljeno je oko 471 milion KM (9,7% više).

Po osnovu poreza na dobit je prikupljeno oko 431 milion KM (više za 33,2%). Najznačajni rast u kategoriji poreza na dobit ostvaren je zahvaljujući porezu na dobit preduzeća, porezu na dobit pravnih lica iz oblasti igara na sreću, porezu na dobit banaka i mikro kreditnih organizacija.

Poglavlje 4 -STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA OPĆINE BREZA

PRIHODI BUDŽETA OPĆINE BREZA

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici bez kreditnog zaduženja u Budžetu Općine Breza u 2018. godini planirani su u iznosu od 5.460.000 KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2017. godinu predstavlja uvećanje od 3,21%.

U ovoj tabeli navedene su projekcije prihoda za Budžet Općine Breza za period 2019. - 2021. godine u ukupnom iznosu (budžetska sredstava, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstava i sredstva donacija) koje su date od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona u dijelu neporeznih prihoda.

Služba za finansije,inspekcijske poslove i opću upravu općine Breza je projekciju prihoda i primitaka u DOB-u općine Breza za 2019 -2021. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2017. godini, projeciranih prihoda za 2018. godinu i Projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija za općine Zeničko-dobojskog kantona.

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta općine Breza iznosi 6.060.000 KM u 2019. godini. Projektovani nivo prihoda u 2020. godini iznosi 6.560.000 KM a u 2021. godini 7.000.000 KM.

Iz datih projekcija može se vidjeti da je projektovani nivo ukupnih prihoda u 2019. godini veći za 10,98% u odnosu na 2018. Godinu, u 2020. godini veći za 8,25% u odnosu na 2019. godinu, dok se u 2021. godini projiciraju sa rastom od 6,70% u odnosu na 2020. godinu.

Vrsta prihoda	Ostvareno 2017.	Procjena 2018.	Projekcija		
			2019.	2020.	2021.
UKUPNA SREDSTVA	5.290.166,93	5.460.000,00	6.060.000,00	6.560.000,00	7.000.000,00
Poreski prihodi	2.658.028,97	2.588.500,00	2.760.000,00	2.910.000,00	3.000.000,00
Indirektni porezi	1.229.034,28	1.240.000,00	1.338.503,00	1.421.161,00	1.474.098,00
Direktni porezi	1.428.994,69	1.348.500,00	1.421.497,00	1.488.839,00	1.525.902,00
Neporeski prihodi	1.491.442,90	1.581.500,00	1.700.000,00	1.900.000,00	2.100.000,00
Finansiranje i grantovi	1.140.695,06	1.290.000,00	1.600.000,00	1.750.000,00	1.900.000,00

Tabela 3.-Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda općine Breza za 2018. i period 2019 - 2021. godina

Odjel A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
3. Otplata vanjskog duga,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinostvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,23 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Finansiranje funkcija grada Sarajeva	0,25 %
5. Direkcije za ceste	3,90 %

Tabela 4. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcije za ceste) za Zeničko-dobojski kanton i općine/grad Zeničko-dobojskog kantona za 2019. - 2021. godinu

Zeničko-dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	207.959.388	221.214.472	232.701.313	247.071.598	256.274.816
KANTON	174.777.704	186.502.488	195.453.215	207.523.273	215.253.348
Breza	1.119.297	1.247.368	1.338.503	1.421.161	1.474.098
Doboj Jug	331.031	340.776	365.673	388.255	402.718
Kakanj	3.136.515	3.272.734	3.511.845	3.728.716	3.867.608
Maglaj	2.168.251	2.280.412	2.447.022	2.598.136	2.694.915
Olovo	1.059.298	1.073.765	1.152.216	1.223.371	1.268.940
Tešanj	4.057.194	4.275.772	4.588.167	4.871.506	5.052.965
Usora	568.959	582.962	625.555	664.185	688.926
Vareš	893.783	908.736	975.129	1.035.348	1.073.913
Visoko	3.260.652	3.379.896	3.626.837	3.850.809	3.994.249
Zavidovići	3.531.683	3.669.234	3.937.314	4.180.460	4.336.179
Zenica	10.187.468	10.696.932	11.478.467	12.187.311	12.641.278
Žepče	2.867.553	2.983.396	3.201.368	3.399.066	3.525.678
OPĆINE/GRAD - ukupno	33.181.684	34.711.984	37.248.098	39.548.324	41.021.468

Odjel B. Porez na dohodak

Ukupni prihodi od poreza na dohodak su projicirani na 27,06 mil. KM u 2018. godini, što predstavlja umanj enje od 1,7% u odnosu na izvršenje u 2017. godini. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2019. godini predviđa povećanje od 10,8%, dok za 2020. i 2021. godinu predviđa povećanje od 3,7% odnosno 3,6% u odnosu na prethodnu godinu.

. Projekcija prihoda od poreza na dohodak za Zeničko-dobojski kanton za 2019. - 2021. godinu

Zeničko - dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
POREZ NA DOHODAK	42.283.169	42.288.431	45.732.419	47.424.518	49.131.801
Kanton	27.524.032	27.061.966	29.973.027	31.082.029	32.200.982
Općine/gradovi	14.759.137	15.226.465	15.759.391	16.342.489	16.930.819

POTROŠNJA U BUDŽETU OPĆINE BREZA

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definisanja gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2019. – 2021. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ Organu uprave Općine Breza, da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U slijedećoj tabeli daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, donacija i primljenih tekućih transfera.

Tabela 4. Projekcija rashoda i izdataka za Općinu Breza za 2019. – 2021. godinu

Rashodi	Ostvareno	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
UKUPNO PLAĆE	1859249	1532514	1913872	1913872	1913872
Bruto plaće i doprinosi	1663872	1290064	1663872	1663872	1663872
Naknade troškova zaposlenih	195377	242450	250000	250000	250000
MATERIJALNI TROŠKOVI	867919	1023100	1200000	1300000	1400000
TEKUĆI TRANSFERI	1204698	1247400	1550000	1650000	1720000
Subvencije	246409	282800	420000	470000	500000
Transferi pojedincima	746877	376000	450000	460000	470000
Transferi drugim nivoima vlasti	0	330000	330000	350000	350000
Ostali tekući transferi	211412	258600	350000	370000	400000
Kapitalni grantovi	139037	150000	250000	300000	350000
Otplate kamate	154687	60000	60000	0	0
Nabavka stalnih sredstava	613075	1166986	1.006.128	1196128	1416128
Otplata duga	147464	80000	80000	0	0
Pozajmice	0	0	0	0	0
Ostalo	0	200000	200000	200000	200000
UKUPNO	4986129	5460000	6060000	6560000	7000000

Odjel A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajnije povećanje broja zaposlenih, osim određenih preraspodjela državnih službenika i namještenika i ukoliko bude neophodnost za novim referatima u skladu sa zakonskim propisima i odredbama.

OPĆINA BREZA

Tabela.

	OSTVAREN O 2017. GODINA	PLAN 2018. GODINA	PROJEKCIJA		
			2019. GODINA	2020. GODINA	2021. GODINA
UKUPNE PLATE , NAKNADE I DOPRINOSI (BRUTO)	1859249	1532514	1.913.872	1.913.872	1.913.872
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH	73	71	71	71	71
PROSJEČNA PLATA (NETO)	1.182,48	925,68	1.347,47	1.347,47	1.347,47

Odjel B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 1.200.000 KM u 2019. godini, što predstavlja 19,80% ukupnog Budžeta Općine. Za izdatke za materijal i usluge u projekcijama za 2020. i 2021. godinu predviđa se povećanje 8,33% i 16,66% u odnosu na prethodnu godinu. Razlog za ovakvim povećanjem materijalnih troškova u narednom periodu jesu Troškovi ljetnog održavanja cesta, koji zahtijevaju veću sumu finansijskih sredstava, jer su neophodne sanacije cesta po mjesnim zajednicama.

Odjel C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2019. godini iznose 1.550.000 KM i u odnosu na plan 2018. godine su veći za 47,28%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2019. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, transfere iz oblasti obrazovanja, zdravstva, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere.

Odjel D. Kapitalna potrošnja Općine Breza

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se projiciraju na 1.396.128. KM u 2019. godini. Opređenjenje Općinskog načelnika je održivi budžet, ali i pojačana izdvajanja u infrastrukturne projekte, radi stvaranja adekvatnih uslova za investiranja na području Općine Breza kako domaćih tako i stranih investicija.

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte u Mjesnim zajednicama
- Kapitalne projekte Javnim preduzećima i ustanovama
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima
- Nabavku građevina

Kapitalni projekti

	Ostvareno	Plan Budžeta	Projekcija		
	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitalni grantovi	139.036,64	150.000	250.000	300.000	350.000
Nabavka stalnih sredstava	754.689,10	1.166.986	1.006.128	1.196.128	1.416.128
Izdaci za kamate	154.686,94	60.000	60.000	0	0
Otplata duga	147.464,01	80.000	80.000	0	0
UKUPNI KAPITALNI IZDACI	1.195.876,69	1.456.986	1.396.128	1.496.128	1.766.128

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima biće utvrđena budžetima svake projicirane godine.

Budžetski prioriteti za period 2019. - 2021.godina

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji nadilaze nivo raspoloživih resursa, obaveza je Općinskog načelnika da donese odluke o tome koje su njene prioritetne politike.

Prioriteti Budžeta općine Breza:

- Stabilizacija i konsolidacija Budžeta općine Breza – planiranje i izdvajanje sredstava za smanjenje ukupnog deficita Budžeta općine Breza iz prethodnih godina
- Reorganizacija lokalne općinske uprave
- Isplata plata uposlenika i naknada općinskih vijećnika u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima
- Izdvajanja za prijem i podrška odrađivanje volonterskog staža, akademski obrazovanih mladih ljudi
- Izdvajanja za socijalna davanja
- Pобољшanje zdravstvenih uslova stanovništva
- Pобољшanje uslova zaštite stanovništva od prirodnih i ljudskih nepogoda – osnivanje Vatrogasne jedinice, nabavka dodatne opreme za Vatrogastvo i kadrovska jačanja u Službi civilne zaštite
- Subvencije za rješavanje steriliteta kod bračnih parova koji žele formirati porodicu
- Izdvajanja za stipendiranje srednjoškolaca i studenata
- Daljnja podrška poljoprivrednoj proizvodnji
- Subvencije za jačanje kapaciteta i razvoja malih i srednjih preduzeća
- Pripreme za uvođenje i uspostavljanje sistema korištenja Javno-privatno partnerstvo
- Uvođenje trezorskog načina poslovanja sa budžetskim korisnicima u cjelosti
- Stvaranje industrijskih i poslovnih zona – uslov za razvoj malih i srednjih preduzeća kao osnov za upošljavanje mladih ljudi
- Formiranje Javne ustanove ili Javnog preduzeća Kulturno-sportski Centar, radi boljeg korištenja općinskih resursa i njihovog očuvanja, a sve u cilju jačanja kulturno – društvenog
- sportskog življenja lokalnog stanovništva
- Dovršetak izgradnje sportske dvorane, kao i jačanje nevladinog sektora
- Infrastrukturalna davanja – rekonstrukcija primarne i sekundarne mreže vodovodnih i kanalizacionih sistema ,uređenje kanalizacionih sistema(izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda),radovi na zaobilaznici Breza-Vareš, asfaltiranje putnih komunikacija,proširenje javne rasvjete, rješavanje odvoza otpada, modernizacija Komunalnog preduzeća...

Budžetski i ostali korisnici budžeta imali su obavezu pripremiti i dostaviti Službi za finansije, inspekcijske poslove i opću upravu svoje zahtjeve sa prioritetima za potrebnim sredstvima. Cilj ovih zahtjeva je da se budžetskim korisnicima pruži mogućnost da doprinesu izradi Nacrta budžeta Općine Breza za 2019. godina tako što će odrediti svoje prioritete za raspodjelu sredstava iz budžeta, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda za period 2019-2021. godine sadržani u ovom dokumentu utvrđeni su sveobuhvatnim razmatranjem sljedećih ključnih faktora:

- fiskalne politike Općine Breza i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika;
- utvrđenim prioritetima Općine Breza.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument bit će dostavljen Općinskom vijeću općine Breza kao informacija i objavljen na web stranici Općine Breza.

OPĆINSKI NAČELNIK
Mr.sci. Munib A.Zaimović

Breza, oktobar 2018. godine.

